

دانشکده
قالب نگارش طرح درس ترمی

عنوان درس : اصول اپیدمیولوژی و روش تحقیق **مخاطبان:** دانشجویان کارشناسی ارشد اپیدمیولوژی
تعداد واحد: (یا سهم استاد از واحد) ۱/۵ ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: براساس هماهنگی قبلی
زمان ارائه درس: (دوشنبه ها، ۱۰-۸ و نیم سال اول ۹۸-۹۹) مدرس: دکتر یحیی سلیمی
درس و پیش نیاز:

هدف کلی درس :

معرفی اصول و روش های اپیدمیولوژی و کاربرد آنها در سلامت جامعه

اهداف کلی جلسات : (جهت هر جلسه یک هدف)

- ۱- آشنایی دانشجویان با تعریف ، اهداف و تاریخچه اپیدمیولوژی
- ۲- آشنایی دانشجویان با چگونگی انتقال بیماریها و مدل های بیماری
- ۳- آشنایی دانشجویان با شاخص های اندازه گیری وقوع بیماری
- ۴- آشنایی دانشجویان با شاخص های اندازه گیری مرگ و میر
- ۵- آشنایی دانشجویان با سیر طبیعی بیماریها و راههای تعیین پیش آگهی بیماری
- ۶- آشنایی دانشجویان با مفاهیم حساسیت، ویژگی و ارزیابی اعتبار و قابلیت اطمینان در تست های تشخیصی
- ۷- آشنایی دانشجویان با شاخص های اندازه گیری رابطه بین مواجهه با پیامد
- ۸- آشنایی دانشجویان با کلیات طرح های مطالعاتی (به صورت مجازی)
- ۹- آشنایی دانشجویان با کلیات مطالعات کوهورت
- ۱۰- آشنایی دانشجویان با کلیات مطالعات مورد- شاهد
- ۱۱- آشنایی دانشجویان با کلیات مطالعات مقطعی
- ۱۲- آشنایی دانشجویان با کلیات خطاها و خطای تصادفی (به صورت مجازی)
- ۱۳- آشنایی دانشجویان با کلیات تورش انتخاب و راه کارهای کنترل آن
- ۱۴- آشنایی دانشجویان با کلیات خطای اندازه گیری و راه کارهای کنترل آن
- ۱۵- آشنایی دانشجویان با کلیات مخدوش شدگی و راه کارها برای تطبیق آن
- ۱۶- آشنایی دانشجویان با کلیات اثرمتقابل و راه کارهای ارزیابی آن
- ۱۷- آشنایی دانشجویان با مفاهیم ارتباط آماری و علیت

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول:

آشنایی دانشجویان با تعریف ، اهداف و تاریخچه اپیدمیولوژی

اهداف ویژه جلسه اول:

- ۱-۱- دانشجویان علم اپیدمیولوژی را تعریف کند
- ۲-۱- دانشجویان موارد استفاده و کاربرد علم اپیدمیولوژی را بیان کند
- ۳-۱- دانشجویان واژه های متداول مورد استفاده در اپیدمیولوژی را تعریف نماید

هدف کلی جلسه دوم:

آشنایی دانشجویان با چگونگی انتقال بیماریها و مدل های بیماری.

اهداف ویژه جلسه دوم

۱-۲ دانشجو چگونگی انتقال بیماریها را درک کند

۲-۲ دانشجو مدل های موجود برای انتقال بیماریها را بشناسد و بتواند از آنها استفاده کند.

هدف کلی جلسه سوم:

آشنایی دانشجویان با شاخص های اندازه گیری وقوع بیماری

اهداف ویژه جلسه سوم

۱-۳ دانشجو بتواند انواع کسرها در اپیدمیولوژی را نام ببرد.

۲-۳ دانشجو بتواند شاخص های مختلف اندازه گیری وقوع بیماری را نام ببرد.

۳-۳ دانشجو بتواند شاخص های مختلف اندازه گیری وقوع بیماری را محاسبه و تفسیر نماید.

هدف کلی جلسه چهارم:

آشنایی دانشجویان با شاخص های اندازه گیری مرگ و میر

اهداف ویژه جلسه چهارم

۱-۴ دانشجو بتواند شاخص های مختلف اندازه گیری مرگ و میر را نام ببرد.

۲-۴ دانشجو بتواند شاخص های مختلف اندازه گیری مرگ و میر را محاسبه و تفسیر نماید.

هدف کلی جلسه پنجم:

آشنایی دانشجویان با سیر طبیعی بیماریها و راههای تعیین پیش آگهی بیماری

اهداف ویژه جلسه پنجم

۵-۱ دانشجو اهمیت شناخت سیر طبیعی بیماری ها را بداند.

۵-۲ دانشجو بتواند روش های اندازه گیری پیش آگهی بیماریها را نام ببرد.

هدف کلی جلسه ششم:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم حساسیت، ویژگی و ارزیابی اعتبار و قابلیت اطمینان در تست های تشخیصی

اهداف ویژه جلسه ششم

۶-۱ دانشجو بتواند مفاهیم و تفسیر حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری مثبت/منفی و نسبت درستی را شرح دهد.

۶-۲ دانشجو بتواند مفاهیم روایی و پایایی را تعریف کرده و شاخص های مرتبط با آنها را نام ببرد.

هدف کلی جلسه هفتم:

آشنایی دانشجویان با شاخص های اندازه گیری رابطه بین مواجهه با پیامد

اهداف ویژه جلسه هفتم

۷-۱ دانشجو تفاوت بین شاخص های مطلق و نسبی را در اندازه گیری رابطه بین مواجهه با پیامد بداند.

۷-۲ دانشجو بتواند انواع شاخص های مطلق و نسبی در اپیدمیولوژی را نام ببرد و تفسیر نماید.

هدف کلی جلسه هشتم:

آشنایی دانشجویان با کلیات طرح های مطالعاتی (به صورت مجازی)

اهداف ویژه جلسه هشتم

۸-۱ دانشجو بتواند انواع طرح های مطالعاتی مرسوم را در اپیدمیولوژی نام ببرد.

۸-۲ دانشجو بتواند مطالعات مشاهده ای را از مداخله ای تشخیص دهد.

هدف کلی جلسه نهم:

آشنایی دانشجویان با کلیات مطالعات کوهورت

اهداف ویژه جلسه نهم

۱-۹ دانشجوی بتواند اجزاء مهم مطالعات کوهورت را نام ببرد.

۲-۹ دانشجوی انواع مطالعات کوهورت را نام ببرد.

۳-۹ دانشجوی بتواند نقاط قوت و ضعف مطالعات کوهورت را نام ببرد.

هدف کلی جلسه دهم:

آشنایی دانشجویان با کلیات مطالعات مورد-شاهد

اهداف ویژه جلسه دهم

۱-۱۰ دانشجوی بتواند اجزاء مهم مطالعات مورد-شاهد را نام ببرد.

۲-۱۰ دانشجوی انواع مطالعات مورد-شاهد را نام ببرد.

۳-۱۰ دانشجوی بتواند نقاط قوت و ضعف مطالعات مورد-شاهد را نام ببرد.

هدف کلی جلسه یازدهم:

آشنایی دانشجویان با کلیات مطالعات مقطعی

اهداف ویژه جلسه یازدهم

۱-۱۱ دانشجوی بتواند اجزاء مهم مطالعات مقطعی را نام ببرد.

۲-۱۱ دانشجوی بتواند نقاط قوت و ضعف مطالعات مقطعی را نام ببرد.

هدف کلی جلسه دوازدهم:

آشنایی دانشجویان با کلیات خطاها و خطای تصادفی (به صورت مجازی)

اهداف ویژه جلسه دوازدهم

۱-۱۲ دانشجوی بتواند انواع خطاها در مطالعات اپیدمیولوژی را نام ببرد.

۲-۱۲ دانشجوی بتواند خطای تصادفی را از خطای منظم افتراق دهد و راه کار کاهش آن را بداند.

هدف کلی جلسه سیزدهم:

آشنایی دانشجویان با کلیات تورش انتخاب و راه کارهای کنترل آن

اهداف ویژه جلسه سیزدهم

۱-۱۳ دانشجوی بتواند خطای منظم را تعریف کند.

۲-۱۳ دانشجوی بتواند تورش انتخاب را تعریف کند.

۳-۱۳ دانشجوی بتواند دلایل، انواع و راه کارهای کاهش تورش انتخاب را نام ببرد.

هدف کلی جلسه چهاردهم:

آشنایی دانشجویان با کلیات خطای اندازه گیری و راه کارهای کنترل آن

اهداف ویژه جلسه چهاردهم

۱-۱۴ دانشجوی بتواند خطای اندازه گیری را تعریف کند.

۲-۱۴ دانشجوی بتواند دلایل، انواع و راه کارهای کاهش خطای اندازه گیری را نام ببرد.

هدف کلی جلسه پانزدهم:

آشنایی دانشجویان با کلیات مخدوش شدگی و راه کارها برای تطبیق آن

اهداف ویژه جلسه پانزدهم

۱-۱۵ دانشجوی بتواند مخدوش شدگی را تعریف کند.

۲-۱۵ دانشجوی بتواند ویژگی های مخدوش کننده را نام ببرد.

۳-۱۵ دانشجوی بتواند روش های تطبیق برای مخدوش کننده را نام ببرد.

هدف کلی جلسه شانزدهم:

آشنایی دانشجویان با کلیات اثرمتقابل و راه کارهای ارزیابی آن

اهداف ویژه جلسه شانزدهم

۱-۱۶ دانشجو بتواند اثرمتقابل را تعریف کند.

۲-۱۶ دانشجو بتواند اهمیت اثرمتقابل را درک کند و انواع اثرمتقابل را نام ببرد.

۳-۱۶ دانشجو بتواند روش های ارزیابی اثرمتقابل را نام ببرد.

هدف کلی جلسه هفدهم:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم ارتباط آماری و علیت

اهداف ویژه جلسه هفدهم

۱-۱۷ دانشجو تفاوت بین رابطه آماری و علیت را توصیف کند.

۲-۱۷ دانشجو معیارهای سنتی اثبات رابطه علیتی (معیارهای Hill) را نام ببرد.

۳-۱۷ دانشجو با مفاهیم مدرن استنباط علیتی آشنا شود.

منابع:

- 1- Gordis L, Epidemiology. 5th ed. Philadelphia: Saunders; 2013
- 2- Rothman, Kenneth J. Epidemiology: an introduction. Oxford University Press, 2012.

روش تدریس: سخنرانی و بحث

وسایل آموزشی: کامپیوتر، پاورپوینت و ویدئو پروژکتور

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	روش	آزمون
////////////////////	////////////////////	۱۵ درصد	سوال تشریحی / چهار جوابی	کوئیز
--	--	--	---	آزمون میان ترم
--	--	۸۰ درصد	سوال تشریحی / چهار جوابی	آزمون پایان ترم
--	--	۵ درصد	شرکت در بحث	حضور فعال در کلاس

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

نام و امضای مسنول EDO دانشکده:
تاریخ ارسال:

نام و امضای مدیر گروه:
تاریخ ارسال:

نام و امضای مدرس:
تاریخ تحویل:

جدول زمانبندی درس: اصول اپیدمیولوژی

روز و ساعت جلسه : شنبه ها، ۱۰-۱۲

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
۱		تعریف ، اهداف و تاریخچه اپیدمیولوژی	سلیمی
۲		چگونگی انتقال بیماریها و مدل های بیماری	سلیمی
۳		شاخص های اندازه گیری وقوع بیماری	سلیمی
۴		شاخص های اندازه گیری مرگ و میر	سلیمی
۵		سیر طبیعی بیماریها و راههای تعیین پیش آگهی بیماری	سلیمی
۶		مفاهیم حساسیت، ویژگی و ارزیابی اعتبار و قابلیت اطمینان در تست های تشخیصی	سلیمی
۷		شاخص های اندازه گیری رابطه بین مواجهه با پیامد	سلیمی
۸		کلیات طرح های مطالعاتی(به صورت مجازی)	سلیمی
۹		کلیات مطالعات کوهورت	سلیمی
۱۰		کلیات مطالعات مورد- شاهد	سلیمی
۱۱		کلیات مطالعات مقطعی	سلیمی
۱۲		کلیات خطاها و خطای تصادفی(به صورت مجازی)	سلیمی
۱۳		کلیات تورش انتخاب و راه کارهای کنترل آن	سلیمی
۱۴		کلیات خطای اندازه گیری و راه کارهای کنترل آن	سلیمی
۱۵		کلیات مخدوش شدگی و راه کارها برای تطبیق آن	سلیمی
۱۶		کلیات اثرمتقابل و راه کارهای ارزیابی آن	سلیمی
۱۷		مفاهیم ارتباط آماری و علیت	سلیمی